

DOI: <https://doi.org/10.34137/jilses.957997>

Geliş Tarihi: 26 Haziran 2021

Received: 26 June 2021

Kabul Tarihi: 20 Aralık 2021

Accepted: 20 December 2021

Makale Türü: *Araştırma Makalesi*

Research Type: *Research Article*

Durukoğlu, S. (2021). Cahit Sıtkı Tarancı'nın "Gençlik Böyledir İşte" Şiirinin Gençlik Algısı Bağlamında Çözümlemesi. *The Journal of International Lingual Social and Educational Sciences*, 7(2), 47-53.

Cahit Sıtkı Tarancı'nın "Gençlik Böyledir İşte" Şiirinin Gençlik Algısı Bağlamında Çözümlemesi

Salim DURUKOĞLU¹

Öz

İnsan gençliğinde yaşar, yaşlandığında ya da yaşlandıkça anlar. Bu bir genel kabuldür ve insan gerçeğidir. Aklın başa gelmesi, Cahit Sıtkı'nın Otuz Beş Yaş şiirinde söylediği dizeler üzerinden gidersek, suyun insanı boğduğu, ateşin yaktığı gibi temel ve sıradan gerçekleri bile insanın bilgiden bilince dönüştürebilmesi ancak yolun yarısı olan otuz beş yaş devirmesi / olgunlaşması ile mümkün olabilecektir. Yaş, yaşlanana bilgelik de katar. Gençliğinde yaşayan, yaşlandığında anlayan insanları, zihnen uyanık tutmak, bilgi ve bilinç sahibi olarak yarınlarına hazırlamak, sanatsal olarak eğitmek, geçmişin deneyimlerini gelecek kuşaklara aktarmak için edebiyat, en iyi araçlardan biridir. Bu bağlamda Cahit Sıtkı Tarancı'nın "Gençlik Böyledir İşte" adlı şiiri, bir kuşağın deneyimlerini, duygusal ve düşünsel dünyası ile algısını; sonraki kuşağa aktarmak, onları düşündürmek, bilinçlendirmek, kendine getirmek, varoluşlarını sorgulatmak, zamanın ve gençliklerinin değerini fark ettirmek için anılması gereken önemli ve öncelikli edebi metinlerdendir. Bu yazı, söz konusu şiiri, biçim ve içerik özelliklerini incelemek, şairi Cahit Sıtkı'nın edebi portresinden de yararlanarak, çözümlemek, öncelikle hedef kitlesi gençlere hatırlatmak için kaleme alınmıştır. Gençlik konusunun ve pişmanlık duygusunun / temasının işlendiği bu şiir, gençlere, gençliklerini heba etmemeleri, dolu dolu yaşamaları noktasında edebi bir uyarıdır. Bu çalışmada, nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cahit Sıtkı Tarancı, Gençlik Böyledir İşte, gençlik, şiir, bilinç.

The Analysis of Cahit Sıtkı Tarancı's Poem Titled "That's How Youth Is" From The Perception of Youth

Abstract

Literature is one of the best means of helping the young whom live only in the moment to become appreciative of others not only when they grow old, to become intellectually awake, preparing them to be knowledgeable and conscious people for the future; transmitting the experiences of the past to the posterity, to provide them with artistic training. Cahit Sıtkı Tarancı's poem titled "That's How Youth is" is one of the most important and primary literary texts in terms of transmitting the experiences of emotional and intellectual worlds and perception of one generation to the other by reflecting on them, making them conscious, bringing them to their senses, having them question their existence, and having them to understand the value of time and their youth. The aim of this article is to analyze the mentioned poem by giving references to the literary features of Cahit Sıtkı Tarancı, to remind the audience the importance of the poem and to examine its content and style. The poem gives voice to the subject of youth and the feeling/ theme of regret, it is also a literary warning to the new generation as to advising them to not waste their youth and live their lives to the fullest. In this study, the document analysis method, one of the qualitative research designs, is used.

Key Words: Cahit Sıtkı Tarancı, That's How Youth is, youth, poetry, consciousness.

¹Doç. Dr., İnönü Üniversitesi, sdurukoglu@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-2429-7609>

1. Metin

GENÇLİK BÖYLEDİR İŞTE

İçimi titreten bir sestir her gün,
 Saat her çalışında tekrar eder:
 “Ne yaptın tarlanı, nerde hasadın?
 Elin boş mu gireceksin geceye?
 Bir düşünsen! Yarıyı buldu ömrün.
 Gençlik böyledir işte, gelir gider;
 Ve kırılır sonra kolun kanadın;
 Koşarsın pencereden pencereye.”

Ah o kadrini bilmediğim günler,
 Koklamadan attığım gül demeti,
 Suyunu sebil ettiğim o çeşme,
 Eserken yelken açmadığım rüzgâr!
 Gel gör ki, sular batıya meyleder,
 Ağaçta bülbülün sesi değişti,
 Gölgeler yerleşiyor pencereme;
 Çağınız başlıyor, ey hatıralar. (Tarancı, 1997:135)

2. Giriş

Gençlik ile ilgili tanımlar “yaş gruplarına”, “biyolojik özelliklere” ve zaman zaman da “kişilik yapısına” bağlı olarak değişmektedir. Birleşmiş Milletler Teşkilatının yaptığı tanıma göre genç 15-25 yaş kümesinde bulunan, öğrenim gören, hayatını kazanmak için çalışmayan ve kendine ait konutu bulunmayan kişidir. Bir diğer tanıma göre ise “gençlik, çocukluk ile erişkinlik arasında yer alan; gelişme, ruhsal olgunlaşma ve yaşama hazırlık dönemidir. (Kuşgözoğlu, 2021) Buluşa erme, ergenliğe girme ile başlayan, çocukluk ile yetişkinlik arasında kalan dönem olarak nitelenebilecek gençlik dönemi, insan yaşamında kişiden kişiye değişkenlik göstereceği için yaştan ziyade ruhsal, bedensel, zihinsel, kültürel ve hatta ekonomik gelişmeler ile değişmeler üzerinden takip edilen bir döneme denk gelmektedir. Yapılan araştırmalardaki ortalama değerlerden hareket edildiğinde ergenlik belirtilerinin başladığı 12 yaşından büyümenin durduğu 21 yaşa kadar olan zamanı da gençlik çağı olarak değerlendirilmek mümkündür. Gençlik çağı kendi içinde üç alt döneme de ayrılabilir. 12-15 yaş arası ilk gençlik, 15-21 yaşlar arası delikanlılık, 21-25 yaşlar arası da son gençlik, uzamış gençlik veya yükseköğrenim gençliği olarak nitelenebilir.

“İnsan gençliğinde yaşar, yaşlandığında anlar.” ya da “Gençler bilseydi, yaşlılar yapabilseydi.” veya “Gençlik, gençlerin elinde heba oluyor.” benzeri özdeyişler, “Gençlikte taş taşı, ihtiyarlıkta ye aşı.” benzeri atasözleri; insanın gençlik dönemi ile olgunluk ve yaşlılık dönemlerini kesin ve belirgin çizgilerle, özellikle ve öncelikle de bilinç değişimleri ve zihniyet farklılaşmaları üzerinden ayırıştırma gereksinimi ile tecrübesinin ürünü ve özeti.

Gençlik, yapabileme, muktedir olma yeteneği ile bilebilme, kavrayabilme, idrak edebilme sürecinin ters orantılı olarak eşleştiği; yörünge, doğrultu / istikamet arayışlarının birbirine karıştığı, birbiri ile yarıştığı, sancılı, yanlış ile doğruların seçilemediği bir dönemin, alacakaranlık kuşağının adı ve karşılığıdır. Bu dönemi, gençlik dönemini eğitim imkânlarını çoğaltmak ve seferber etmek, iş ve istihdam seçenekleri ile desteklemek başta olmak üzere, iyi sevk ve idare edebilen devletler ve milletler, geleceğini sağlam temeller üzerine inşa etme güvencesine de kavuşmuş olurlar.

Gençlik, edebiyatın temel konu ve temalarından biridir. Gençleri, öznesi gençlik olan edebi metinler ile buluşturmak, talim ve terbiye bağlamında, gençliğin zihinsel, sanatsal ve düşünsel eğitimini değişik cephelerden tanımlama ve tamamlama amacına da eşlik ve hizmet edecektir. Edebiyat ele aldığı her konuyu, kelimelerin gücünden ve büyüğünden yararlandığı için en iyi anlatan sanatsal bir türdür. Konu gençlik ve edebiyatın gençliğe bakışı olduğunda Cahit Sıtkı Tarancı ve onun “Gençlik Böyledir İşte” şiiri, akla gelebilecek iyi örneklerden biridir.

3. Yöntem

Bu araştırmada, nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır: “Doküman incelemesi, toplum bilimlerinin bazı alanlarında görüşme ya da gözlem yoluyla bilgi toplanmadığı durumlarda o alanlardaki dokümanların incelenerek bilgi edinilmesidir.” (Alınışık ve İslamoğlu, 2016: 224) “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar.” (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 189) Çalışma için Cahit Sıtkı Tarancı’nın yazdıkları ve Cahit Sıtkı Tarancı hakkında yazılan kitap, makale türü yayınlar ile bilgi şöleni bildirileri derlenmiş, okunmuş ve okumalarla elde edilen bilgi ve bulgular, bir eleştiri türü olarak değişik eleştiri yöntemlerini sentezleyen izlenimci eleştiri türünün bakış açıları ile çözümlenmiştir:

4. Cahit Sıtkı Tarancı Hakkında

Şiir yıldızının altında doğan her şair, birer talihsiz İkaros kopyasıdır. Balmumundan kanatları ile güneşe uçmak istediği, güneşe yaklaştıkça kanatları eriyip düştüğü için, bu denemesinin ve arzusunun bedelini canıyla ödeyen İkaros’un hayatını ve çabasını tekrar eden, bize varamadığımız, varamayacağımız hedefler uğrunda bile hiç yoktan ölme erdemini miras bırakan bilgelik örnekleri ve önderleri olarak göreceğimiz çağdaş şairler listesinin başta gelen, bilindik isimlerinden biri de Cahit Sıtkı Tarancı’dır. (Korkmaz, 2002) Şairin edebi mirası, gençliğin de mirasıdır: “Şiirle hayat arasındaki sıkı ilişkiye inandığım içindir ki, şiiri hiçbir zaman bir düşüncenin kanıtlanması, bir davanın savunulması, bir felsefe sisteminin sunulması olarak düşünmedim. Şiirin yapısının gerektirdiği bu bağımsızlık, şairlerin özgürlük aşkıyla da açıklanabilir. Bunun için, baskı rejimlerinde ilk isyan bayrağını açanların daima şairler olduğuna şaşmamak, bunu doğal karşılamak, buna sevinmek gerekir.” (Tarancı, 1997:14) diyen, Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin hiçbir edebi akıma ya da topluluğa bağlanmadığı için müstakil şahsiyetlerinden sayılan, yalnız şiirle uğraşan, az sayıdaki hikâyelerini dışarıda tutarsak, şiirin dışındaki edebi türlere ilgi göstermeyen ve iltifat etmeyen, Cahit Sıtkı Tarancı; günlük dilin ifade imkânları ile şiir türünü uyumlu hale getirme başarısını gösteren, şiiri aşırı yüklerden ve gereksiz süslerden arındırma önceliğini ve inceliğini ihmal etmeyen çağdaş Türk edebiyatı şairlerindedir.

Gençlik ile yaşlılığın yer değiştirdiği eşik zaman olarak gördüğü otuz beş yaş ve aynı adlı şiiri, Cahit Sıtkı’nın gençlik algısını fizyolojik özelliklerle de ilişkilendirdiği şiirlerindedir. “Her yeni doğan günün bir dert olduğunu” fark ettiği otuz beş yaşında yazdığı ve 1946 yılında, Cumhuriyet Halk Partisi’nin düzenlediği, ikinciliği Attila İlhan’ın, üçüncülüğü Fazıl Hüsnü Dağlarca’nın aldığı yarışmada birincilik ödülüne layık görüldüğü “Otuz Beş Yaş” şiiri ile adını geniş kesimlere de duyuran Cahit Sıtkı; insanlığın en eski ve evrensel korkusu olan ölüm ve yaşlanma korkusuna karşı yaşama sevincine sığındığı, hayatı kutsadığı şiirleri ile edebiyatın ve okurların belleğinde ve bilincinde ayrıcalıklı bir yer edinmiştir.

“Yaş otuz beş! Yolun yarısı eder.
Dante gibi ortasındayız ömrün.
Delikanlı çağımızdaki cevher,
Yalvarıp yakarmak nafîle bugün,
Gözünün yaşına bakmadan gider.” (Tarancı, 1997:188),

Yukarıdaki dizeler ile başlayan ve şairin ikinci kitabına ismini veren, 11’li hece vezninin, söze eklediği müzik ile kanatlanmış mezkur “Otuz Beş Yaş” şiiri, ölüm korkusu ve yaşama isteği gibi zıtlıkları içinde var olan çok farklı duyguları bir ortak duygu ve düşünceye bağlayan dizelerden meydana gelmiştir. Ünlü İtalyan edebiyatçısı, Cennet, Cehennem, Araf üçlemesinden oluşan ünlü İlahi Komediya adlı eserin yazarı Dante Alighieri’nin, insanı, ömrü ortalama yetmiş yıl olan bir canlı olarak tanımlamasından mühlhem, otuz beş yaş yolun yarısı gören şair, bu hesabında yahut tahmininde yanılmış, bir şair için hayatın baharı sayılabilecek en verimli yıllarında, kırk altı yaşında iken hayata veda etmiştir. Yine de yolun yarısında bile, şairce sezgileri ve bilgece düşünceleri ile edebi alanda ve anlamda şöreti yakalamış bir şair olarak artık yeterince tecrübelidir Cahit Sıtkı...

Cahit Sıtkı’nın maddi âlemdeki yolculuğu, 4 Ekim 1910 yılında Diyarbakır’da başlar; 13 Ekim 1956 yılında tedavi görmek için gittiği Viyana’da son bulur, Ankara’da Cebeci Asri Mezarlığı’na gömülür (Tarancı, 1997:4) ama mana âlemindeki yolculuğu, yazdığı şiirler sayesinde, sonsuza kadar sürecektir zira şair, sözün büyük ve büyüklü gücünü yedekleyerek ölümsüzlüğün sırrına erenlerdendir. Şairin duygularını ve düşüncelerini bir tecrübe olarak görmek “Gençlik Böyledir İşte” şiirini de bir tecrübe paylaşımı olarak değerlendirmek mümkündür.

5. İçerik Düzleminde “Gençlik Böyledir İşte!” Şiiri

Hayatı ya da bir insanın ömrünü; çocukluk, gençlik, yaşlılık gibi dönemlere ayırmada tek ölçüt olmasa da ölçütlerden birisi zamandır. Şiirdeki “saat” ibaresi de metni zaman olgusuna ve algısına bağlar. Zaman, herkes için yılları ve yaşlarımızı tayin edici bir hakemdir. Zamanın takvimle belirlendiğine inanan (Kolcu, 2009:321) Cahit Sıtkı, doğrudan ya da dolaylı olarak zaman ifade eden, gençlik, otuz beş yaş gibi kelimeleri sıklıkla şiirlerinin öznesi haline getirir.

Diğer yandan insan genellikle takvimlerin gösterdiği değil hissettiği yaşta olduğuna inanan bir algıya ve düşünceye sahiptir. Öznel ve nesnel algılar birbirine karışsa ve ayrımları muğlak / flu / gri hale getirirse bile, otuz beş yaş yolun yarısı olarak gören Cahit Sıtkı, gençliğin bitiş yaşı olarak bu sayıyı ve yaşı işaretler. Yine de Cahit Sıtkı'nın, bu şiiri 01.07.1937 yılında Varlık dergisinde yayımladığı bilgisinden (Tarancı, 1997:135) hareket edersek, şiirin yayımlandığı ve kuvvetle muhtemel yazıldığı tarihlerde şair, 27 yaşında olmalıdır ve bu yaş şairde gençliğin elinden kayıp gittiğine dair duygular uyandıran bir işaret fişeği gibidir.

Bu yaşa rağmen bu şiirde kesin olan, şairin gençlik dönemini geride bıraktığına duyduğu saf inançtır. Ömrünün yarısı ile birlikte, en güzel çağları olarak gördüğü gençliğini de geride bırakmıştır şair... Gençliğin yitimi, insanın kolunun kanadının kırılması, yapabilme iktidarını yitirmesi ile de eş anlamlıdır.

Pencere dış dünyaya açılan bir nesnedir. İnsanın pencereden pencereye koşması bir boğuntu ve bunalma duygusuyla ilişkilidir. Ruh biliminde, psikolojide kapalı mekân korkusu, klostrorobi olarak bilinen bir korku vardır. Bu korkunun bir ucu ölüm ve mezara konma korkusuna kadar gider. Şair gençlikten yaşlılığa geçtiğini düşündükçe darlanmakta, nefessiz kalmakta ve ferahlık duymak için pencere mecazına, metaforuna sığınmaktadır. Cahit Sıtkı'da ölüm korkusu ile birlikte yaşlanma korkusu da vardır. Bu korkunun gün yüzüne çıktığı dizelerinden biri de Otuz Beş Yaş şiirindeki şu dizelerdir:

Şakaklarıma kar mı yağdı ne var?
Benim mi Allahım bu çizgili yüz?
Ya gözler altındaki mor halkalar?
Neden böyle düşman görünüyorsunuz,
Yıllar yılı dost bildiğim aynalar? (Tarancı, 1997:188)

Bu şiir “Otuz Beş Yaş” başlığına uygun olacak şekilde “... her biri beş dizelik yedi kıtadan oluşmuştur.” (Kolcu, 2009:324) İçerik ile biçimi uyumlu kıldığı bu şiirde şair; zamanla çok değişmiştir, hangi “gençlik” resmine baksa kendini tanıyamamaktadır. Ağaçların yaşlarını tespit etmek için kullanılan yöntemlerden biri de serbest şekilli daireler şeklinde olan halkalarını saymaktır. Tıpkı ağaçlardaki bu çizgiler gibi, insanın yüzüne ve tenine düşen çizgiler de bir yaşlanma belirtisi, alamet-i farikasıdır. Şayet zamanı durduramıyor, donduramıyorsa insan, enerjisini onu değerlendirmeye harcamalıdır. “Gençlik Böyledir İşte!” şiirindeki “tarla” ve “hasat” kelimeleri bu bağlamda değerlendirilmelidir.

Şiirin ikinci bölümünde daha da belirginleşen ve tamamına sinen duygu, karamsarlığın eşlik ettiği yoğun bir pişmanlıktır. Değeri bilinmeyen, boşa harcanan, genelde zaman, özelde gençlik, Türkçedeki olumsuzluk eki olan –MA/ME eki ile yapılan eylemlerin (bilMEDiğim, KoklaMAdan, açMAdığım) sıralanışı ile anlatılır. Geçen ama en çok da boşa geçirilen zamandan şikâyetçidir şair. Zaman hem buharlaşmış hem de şairin kadri, kıymeti bilinmeyen gençliğini buharlaştırmıştır. Zaman bir değirmen gibi şairin gençliğini, hayatını ve bütün umutlarını öğütmüştür.

Eğer gençlik dediği zaman dilimini dolu dolu ve kaliteli yaşamış, değerlendirebilmiş olsaydı, bu, şair için en büyük teselli olacak ve bu denli yoğun pişmanlık duyguları açığa çıkmayacaktı. Zira şiirde baskın olan gençliğin kaybindan doğan üzüntüden ziyade, değerlendirilemeyişinden doğan kederdir. Gençliğin değersiz uğraşlarla, aymazlık içinde, müsrifçe harcanması şairin pişmanlık duygularını harekete geçirmekte, içinde bir ukdeye, kördüğümüne dönüştürmektedir.

“Suların batıya meyletmesi”, güneşin doğudan doğması, batıdan batması ile alakalıdır. Montaigne, Denemeler’inde, Aristo’nun Hypanis ırmağı kenarında yaşayan ve ömürleri bir gün olan canlılardan bahsettiğine atıfla, insan ömrünü de bu kadar kısa bulur ve bu denli kısa bir ömrün, bahtlısını, bahtsızını hesaplamamanın gülünçlüğünü öne çıkarır. Sabah bu canlıların doğduğu zaman, öğlen gençlik, ikinci olgunluk ve akşam da yaşlılık ve ölüm zamanıdır. (Eyüboğlu, 1994) Akşam güneşin batması veya sonbahar mevsimi ile yaşlılık arasında kurulan benzetim ilişkisi, edebi metinlerde çok sık çıkar karşımıza.

“Hatıralar köhnemiş beyinlerin koltuk değnekleridir.” der, Cenap Şahabettin, Tiryaki Sözleri adlı eserinde. Şiirin son kelimesinin “hatıralar” olması, insanın hatıralarına / anlarına sığınması yaşlılık psikolojisine bürünme ile ilgilidir. Yapabilme gücünü, iktidarını, erkini yitiren insan, geçmişte yapabildiklerine sığınma ve onlarla avunma yolunu seçecektir. Hayatın bir nevi insanı emekli etmesidir, yaşlılık. İnsan emekli olmadan, edilmeden önce yapması gereken bütün işlerini tamamlamalı, eksiksiz yapmalıdır.

6. Biçim Düzleminde “Gençlik Böyledir İşte!” Şiiri

“Şiir, sözcüklerle güzel biçimler kurmak sanatıdır.” (Tarancı, 1997:21) diyen Cahit Sıtkı, sanat anlayışında katı tutumlar takınmamış, herhangi bir edebi topluluğa, sanat ya da siyaset anlayışına bağlı, bağımlı / angaje yazmaktan kaçınmış sanatçılarımızdandır. (Enginün, 2001:72) Deyim yerindeyse şair, biçim arayışında bile sözcük dışında gerçekliklere önem verse de öncelik vermemiştir. Aruz vezninden uzak duran şair, hece veznini benimsemiş, incelediğimiz bu şiir dâhil, Otuz Beş Yaş gibi ünlü şiirlerini Türk milletinin milli vezni olan hece vezni ile yazmıştır. Durgusuz, 11’li hece vezni ile yazılan, (Dilçin, 1995:49) bu nedenden kulağımıza binlerce yıllık tanıdık ezgiler şeklinde ulaşan şiirin kafiye örgüsü ve kafiye türleri şöyledir:

GENÇLİK BÖYLEDIR İŞTE
İçimi titreten bir sestir her gün, a
Saat her çalışında tekrar eder: b
“Ne yaptın tarlanı, nerde hasadın? c
Elin boş mu gireceksin geceye? d
Bir düşünsen! Yarıyı buldu ömrün. a
Gençlik böyledir işte, gelir gider; b
Ve kırılır sonra kolun kanadın; c
Koşarsın pencereden pencereye.” d

A: -ün (Tam K.)
B: -d (Yanm K.) / -er (Redif)
C: -ad (Tam K.) / -ın (Redif)
D: -e (Yanm K.) / -ye (Redif)

Ah o kadrini bilmediğim günler, e
Koklamadan attığım gül demeti, f
Suyunu sebil ettiğim o çeşme, g
Eserken yelken açmadığım rüzgâr! ğ
Gel gör ki, sular batıya meyleder, e
Ağaçta bülbülün sesi değişti, f
Gölgeler yerleşiyor pencereme; g
Çağınız başlıyor, ey hatıralar. ğ

E: -er (Tam K.)
F: -ti (Tam K.)
G: -me (Tam K.)
Ğ: -ar (Tam K.)

İnsanlığın yazıdan önceki buluşu olan kafiyei ihmal etmeyen, sekizer dizeli iki bent şeklinde sunulan şiir, vezinli - kafiye serbest şekil olarak niteleyebileceğimiz bir nazım şekline sahiptir. Şair şiirini iki ana bölüme ayırarak düşünme ve algılama tarzını şekle yansıtmıştır. Genel kabulün aksine hayatı çocukluk, gençlik, olgunluk / orta yaşlılık ve yaşlılık gibi dört döneme ayırmak yerine doğrudan gençlik ve yaşlılık diye ikiye ayıran, erken yaşlarda yaşlılık psikozuna bürünen Cahit Sıtkı, şiirini de bu iki dönem algısı üzerinden biçimlendirerek, bilinçaltını dışa vurmuştur.

7. Metinlerarasılık Kuramına Göre “Gençlik Böyledir İşte” Şiirinin Okunması

Her şair ya da yazarın ufkunda başka şairlerin ya da yazarların olduğunu, yazarlar arasında doğrudan iletişim ve etkileşim olmasa bile eserler arasındaki duygu, düşünce, söylem benzerlikleri ile tematik benzeşimlerin kaçınılmazlığını anlatan metinlerarasılık kuramı (Kolcu, 2008) üzerinden Gençlik Böyledir İşte şiirini okumayı denediğimizde, romanın yazılışı şiirden sonra olsa bile günümüz okurunun zihninde, metnin düz yazı alanındaki ilk çağrışımlarından biri, Tarık Buğra’nın en önemli romanım dediği “Gençliğim Eyvah” romanıdır. Gençlik Böyledir İşte şiirini bir kelime ile özetleyin dense bu kelime “gençliğim” iki kelime ile özetleyin dense “gençliğim eyvah” kelimeleri yeterli ve isabetli seçenekler olacaktır.

Cahit Sıtkı’nın şiiri psikolojik okumaya elverişli iken Tarık Buğra’nın romanı politik-sosyolojik okumaya ve çözümlemeye uygun bir yapıttır. Romanda dini, siyasi, ideolojik kamplaşmaların ve çatışmaların ortasında kalan ve kullanılan gençlere ve sömürülen gençliğe dair saptamalar ve uyarılar vardır. Son tahlilde romanda kesin olan gerçeklik şudur ki bunca olaydan, olan bitenden en zararlı çıkanlar gençlerdir ve onların hayalleri, yaşamları, gelecekleri kişisel ya da siyasal çıkarlar için çalınmıştır. (Buğra, 2014)

Gençlik hedef tahtasında duran kitledir. Bireysel aydınlanma ve hayata tutunma süreçleri, dâhili ve harici olumsuzluklar ile sürekli baltalanmaktadır. Aile ve devletin koruyuculuğu altında gençliğin sanat ile ruhları, eğitim ile zihinleri, devlet politikaları ile geleceği, istedik yönde şekillendirilmelidir. İki edebî metin de gençliği değişik yönlerden değerlendiren ve olumlu önermelerde bulunan bir metindir.

8. Sonuç

Hiçbir edebî topluluğa bağlanmadan şiir yazan, “saf şiir” anlayışının şairi olan Cahit Sıtkı Tarancı'nın bilinen ve sevilen şiirlerinden biri de “Gençlik Böyledir İşte” başlıklı şiiridir. Gençlik konusunun ve gençliğin heba edilmişinden doğan pişmanlık duygusunun / temasının işlendiği bu şiir, didaktik okuma yaptığımızda, gençlere, gençliklerini heba etmemeleri, dolu dolu yaşamaları noktasında şiirin imkânları kullanılarak yapılmış bir uyarıdır. Şair, metnin yüzey yapısında, yaşlılık ve görece ölüm korkusu yüzünden, gençliğine özlem duyarken, derin yapıda bu şiiri üzerinden gençlere “Bir yıla bin yıl sığdır, yoksa hayatın pek sığdır.” vecizesinde yoğun anlamını bulan bir hatırlatma yapmaktadır. Son tahlilde şair; “Ey gençlik, bir yıla bin yıl sığdır-a-mazsan geriye kalan katlanması güç, telafisi imkânsız bir pişmanlıktır.” demektedir.

Şiir, Cahit Sıtkı'nın sanat anlayışına uygun bir şekilde günlük dilin sanat diline dönüştürülmesi ile yazılmıştır. Vezinli kafiyeli serbest şekil ile yazılan şiirde biçim, içeriğin estetik öğelerle bezenmesini, kolay okunur ve kolay hatırlanır olmasını sağlamıştır. Bu şiir ayrıca metinlerarasılık kuramına göre de okunmaya elverişlidir çünkü gençlik konusu ya da olgusu sanatın, edebiyatın, siyasetin, felsefenin sıklıkla ele aldığı bir konudur. Türk halk edebiyatındaki yaş destanları da benzer eğilimin bir başka halkasıdır.

Kaynakça

- Almıaçık, Ü. ve İslamoğlu, H. (2016). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. İstanbul: Beta Basım.
- Buğra T. (2014). Gençliğim Eyvah, İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Dilçin, C. (1995). Örneklerle Türk Şiir Bilgisi, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Enginün, İ. (2001). Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı. İstanbul: Dergâh Yay.
- Eyüboğlu, S. (1994). Montaigne – Denemeler. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Kolcu A. İ. (2008). Edebiyat Kuramları. Ankara: Salkımsöğüt Yay.
- Kolcu, A. İ. (2009). Cumhuriyet Edebiyatı I – Şiir. Erzurum: Salkımsöğüt Yay.
- Korkmaz, R. (2002). İkaros'un Yeni Yüzü Cahit Sıtkı Tarancı. Ankara: Akçağ Yay.
- Kuşgözoğlu, T. (2021). Gençlik Dönemi Sorunları, https://www.tavsiyeeiyororum.com/makale_6516.htm. Erişim Tarihi: 01.04.2021.
- Önerli, S. (1976). Cahit Sıtkı Tarancı'nın Hikâyeciliği ve Hikâyeleri. Ankara: Akran Matbaacılık.
- Tarancı, C. S. (1962). Düşten Güzel. İstanbul: Varlık Yay.
- Tarancı, C. S. (1968). Ömrümde Sükût. İstanbul: Bilge Yay.
- Tarancı, C. S. (1997). Otuz Beş Yaş - Bütün Şiirleri. Derleyen: Asım Bezirci. İstanbul: Can Yay.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Youth is inversely matched with the ability, to know, to understand, to be able to comprehend; The orbit is the name and equivalent of the twilight zone, a period where the search for direction is intermingled, competing with each other, painful, a period of time when wrong and right cannot be selected. In this period, youth who can work and substitute, manage and manage well, in order to increase and mobilize educational opportunities, will have the assurance of building their future on solid foundations. Young people are the nursery of the country, the guarantee of the future. Since population movements will replace the two components, mother and father, while ensuring the protection of the population, it cannot yet increase. Therefore, teaching three children from two children means keeping in mind the young people of the future and the need to prepare them for the future to free tomorrows.

It is considered, defined and known as the living creature that is human youth understands more when it gets old. If we go through the lines of Cahit Sıtkı's poem Thirty-Five Years, to transform even the basic and ordinary truths such as water drowning people and fire burning from knowledge to consciousness will only be possible with the overthrow of the age of thirty-five, which is half the way, to maturation. Age also adds wisdom to those who get older. Literature is one of the best means of keeping the young whom live the day and become appreciative of

others only when they grow old, intellectually awake, preparing them to be knowledgeable and conscious people for the future; transmitting the experiences of the past to the posterity, to provide them with artistic training. In this context, Cahit Sıtkı Tarancı's poem titled "That's How Youth is" is one of the most important and primary literary texts in terms of transmitting the experiences, emotional and intellectual worlds and perception of one generation to the other; of having them reflect, making them conscious, bringing them to their senses, having them to question their existence, and having them to understand the value of time and their youth.

The poem, which does not neglect the rhyme, which is the discovery of humanity before writing, is presented in the form of two clauses of eight strings each, and has a form of verse that can be described as a free form with rhymes. The poet divided his poetry into two main parts and reflected his way of thinking and perception to shape. Contrary to general acceptance, Cahit Sıtkı, who divides life into four periods such as childhood, youth, maturity, middle-aged and old age, divides life into two as youth and old age, and turns into old age psychosis at the age of thirty-five.

What is certain in the poetry is the poet's pure belief that he has left his youth behind. With the half of his life, the poet has surpassed his youth, which he saw as his most beautiful ages. The loss of youth is also synonymous with the break of one's arm, the loss of the power to do daily tasks. The feeling that becomes more evident in the second part of the poem and permeates the whole is an intense regret accompanied by pessimism. Undervalued, wasted, time in general, youth in particular, is described with the suffix of negativity –MA/ME in Turkish (bilMEDİğim, KoklaMAdan, açMAdığım). The poet complains about the time passed but mostly wasted. Time has evaporated and the poet's fate has evaporated his unappreciated youth. Like a mill, time has grinded the poet's youth, life and all his hopes.

If the youth had lived and evaluated the time period in full and quality, this would be the greatest consolation for the poet and such intense feelings of regret would not have been revealed. For, it is the grief arising from the inability to evaluate, rather than the sadness arising from the loss of youth, which is dominant in the poetry. The wasteful spending of youth with worthless endeavors, indifference and wastefulness, multiplies the poet's feelings of regret endlessly, towards eternity and infinity. Cahit Sıtkı Tarancı whom is part of the Republican Period Turkish poetry is one of the good poets who succeeded in harmonizing the expression possibilities of everyday language with the genre of poetry, and does not neglect the priority and delicacy of freeing the poem from excessive burdens and unnecessary ornaments.

This poem, which deals with the subject of youth and the feeling / theme of regret, is a literary warning for young people not to waste their youth and live to the fullest. Through this poem, the poet told the youth, "Oh youth, if you don't fit a thousand years into a year, what remains is a hard to bear, irreparable regret.". The bibliography part at the end of the article is not limited to only the used works, but is also reinforced with other works that are scanned and read for the study, with the idea that there may be those who want to read and know the poet more thoroughly and comprehensively. In this study, document analysis method, one of the qualitative research designs, was used. This article was written in order to analyze, remind and update the text of the poem in question, benefiting from the literary portrait of the poet Cahit Sıtkı, and to examine its form and content features.